

STENOGRAM

z uroczystej sesji Rady Miejskiej w Bodzentynie z dnia 26 stycznia 2023 roku

00:19:18:12 [Marcin Sikorski]: Szanowni Państwo, przybył do nas Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Pan Andrzej Duda.

00:20:10:20 [Teresa Bzymek]: Szanowny Panie Prezydencie, Szanowni Państwo, otwieram uroczystą sesję Rady Miejskiej w Bodzentynie, zwołaną z okazji upamiętnienia 160. rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego oraz uznania roku 2023 na terenie gminy Bodzentyn - Rokiem Bohaterów Powstania Styczniowego w Gminie Bodzentyn. Witam dostojnych Gości. Przede wszystkim z wielką radością witam Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Pana Andrzeja Dudę. Panu Prezydentowi towarzyszy Sekretarz Stanu Kancelarii w Kancelarii Prezydenta Pan Wojciech Kolarski. Witam serdecznie. Pragnę powitać również wszystkich przybyłych parlamentarzystów. Serdecznie witam Wojewodę Świętokrzyskiego Pana Zbigniewa Koniusza, Marszałka Województwa Świętokrzyskiego Pana Andrzeja, Pana Andrzeja Bętkowskiego wraz z Zarządem Pełnomocnika Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego do spraw obchodów 160 rocznicy Powstania Styczniowego Pana Wojciecha Kalwata. Miło mi powitać. Miło mi powitać starostów, a w szczególności starostów z powiatów, które sprawują pieczę nad mogiłami poległych i weteranów powstania Styczniowego z sąsiednich województw. Witam prezydentów, wójtów, burmistrzów miast i gmin, zwłaszcza przedstawicieli miast, które utraciły prawa miejskie w wyniku represji po powstaniu styczniowym. Witam przedstawicieli. Witam przedstawicieli instytucji rządowych i samorządowych z terenu całego kraju. Pragnę powitać przedstawicieli służb mundurowych, dyrektorów szkół, przedstawicieli Ochotniczych Straży Pożarnych, Kola Gospodyń Wiejskich i Stowarzyszenia. Witam gospodarzy. Witam Gospodarzy naszych uroczystości Burmistrza Miasta i Gminy Bodzentyn Pana Dariusza Skibę. Radnych Rady Miejskiej, sołtysów oraz wnioskodawców projektu uchwały. Jest mi niezmiernie miło powitać grupę obywateli Ukrainy, którzy z powodu wojny zostali zmuszeni do opuszczenia swojego kraju i zamieszkali na terenie naszej gminy. Witam. Witam serdecznie wszystkich Państwa obecnych na dzisiejszej sesji. Serdecznie witam przedstawicieli mediów. Jest dla mnie ogromnym zaszczytem powitać Państwa oraz przewodniczyć obradom uroczystej sesji Rady Miejskiej. W historycznym dla nas momencie, kiedy pamięcią wracamy do roku 1863, czasów niezwykle trudnych dla naszej Ojczyzny. Moja radość jest tym większa, iż w sesji uczestniczy dostojny gość Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Pan Andrzej Duda, któremu. Któremu serdecznie dziękuję za przyjęcie zaproszenia na naszą dzisiejszą uroczystość. Panie Burmistrzu...

00:24:19:19 [Dariusz Skiba]: Panie Prezydencie, Szanowni Państwo! Miło mi powitać wszystkich przybyłych na dzisiejszą uroczystość. Serdecznie witam w Bodzentynie - w sercu Gór Świętokrzyskich, miejscowości krakowskich biskupów, miejscu turystycznym o bogatej historii i silnych tradycjach patriotycznych. Witamy w grodzie założonym przez krakowskich biskupów w 1355 roku. W miejscu, gdzie w 1410 roku na dworze biskupów krakowskich przebywał król polski Władysław Jagiello. Miejscowości, która w 1413 roku z nadania króla Władysława Jagielly uzyskała prawa miejskie.

00:25:17:08 [Teresa Bzymek]: Witamy w mieście posiadającym niegdyś przywileje królewskie umożliwiające organizowanie jarmarków na terenach, gdzie biskup krakowski Jan Konarski przyjmował Jana Kochanowskiego. Poeta podczas odpoczynku w Bodzentyńskim zamku napisał Fraszkę "Na lipę".

00:25:41:10 [Dariusz Skiba]: Witamy w mieście, którego historyczny kościół parafialny z piętnastego wieku mieści dawny ołtarz główny pochodzący z katedry wawelskiej, przedstawiający scenę ukrzyżowania Chrystusa. Witamy w miejscowości w Polsce, która jako jedenasta, jedenasta miejscowości w Polsce, której patronuje papież Jan Paweł, drugi papież, któremu Rada Miejska w Bodzentyń w 2016 roku nadała tytuł Honorowego Obywatela Bodzentyń

00:26:16:04 [Teresa Bzymek]: Witamy w gminie Bodzentyń która z ogromnym zaangażowaniem wpisała się w walki narodowo-wyzwoleńcze z rosyjskimi wojskami podczas powstania Styczniowego. To w Bodzentyń w nocy z 22 na 23 stycznia 1863 roku rozegrała się bitwa. Na czele stu powstańców stanął Stefan Bogdański w Bodzentyń, gdzie w lutym 1863 roku przemaszerowały oddziały polskie pod dowództwem generała Mariana Langiewicza podążające z Wąchocka na Święty Krzyż. W mieście, gdzie w styczniu 1864 roku odbył się przegląd pięciu tysięcy wojsk polskich pod komendą generała Józefa Hauke-Bosaka.

00:27:14:22 [Dariusz Skiba]: Witamy na ziemi świętokrzyskiej Bodzentyńskiej, która była natchnieniem dla twórczości Stefana Żeromskiego. Pisarz w latach 1873 - 74 uczęszczał do szkoły początkowej w Psarach W urokliwej turystycznie gminie, gdzie w 1910 roku Świętej Katarzynie u podnóża Łysiny, najwyższego szczytu Gór Świętokrzyskich, powstało pierwsze schronisko turystyczne na ziemiach polskich pod zaborem rosyjskim. Inicjatorem tej placówki był Aleksander Janowski, jeden z pionierów krajoznawstwa polskiego.

00:27:52:05 [Teresa Bzymek]: Witamy na terenie, gdzie przebywał Józef Piłsudski, obecnie honorowy obywatel Bodzentyń Komendant Legionów Polskich w końcu października 1914 roku walczył jako dowódca Pierwszego Pułku Piechoty Legionów Polskich na Ziemi Bodzentyńskiej w miejscu, gdzie w okresie drugiej wojny światowej działały prężnie zgrupowania partyzanckie Armii Krajowej, pułkownika Jana Piwnika Ponurego i majora Eugeniusza Kaszyńskiego „Nurta” - Honorowych obywateli Bodzentyń.

00:28:27:16 [Dariusz Skiba]: Witamy na terenach, które w całości są objęte obszarem chronionym przyrodniczo i zabytkowo obszarem dziewiczej Puszczy Świętokrzyskiej, kryjącej w swych lasach piękno i naturalność jedynej w województwie Parku Narodowego, powołanego w 1950 roku w miejsce niezwykłych krajobrazów, zabytków i śladów historii Ziemi o interesującej przeszłości i sięgającej prawników, a zarazem nowoczesnym regionie zmieniającym się na naszych oczach. W gminie Bodzentyń której samorząd, przedsiębiorcy i prywatne osoby otworzyły serca i domy dla obywateli Ukrainy z chwilą wybuchu wojny w ich ojczyźnie. Panie Prezydencie, z tego miejsca chcę podziękować serdecznie za ogromny wkład w pomoc narodowi ukraińskiemu. Dziękuję bardzo.

00:29:36:10 [Teresa Bzymek]: Pragnę powitać. Przepraszam bardzo. Pragnę poinformować, że zgodnie z przepisami obrady Rady Miejskiej są transmitowane oraz utrwalane za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Uczestnicząc w sesji Rady Miejskiej wyrażacie Państwo zgodę na upublicznianie i przetwarzanie swoich. Danych osobowych w myśl obowiązujących przepisów tak zwanego RODO. Bardzo proszę Państwa Radnych o potwierdzenie quorum. Stwierdzam, iż w

dzisiejszej uroczystej sesji uczestniczy 13 radnych, co stanowi quorum niezbędne do prowadzenia obrad i podejmowania prawomocnych uchwał. Proponowany porządek obrad otrzymali Państwo Radni. Przed sesją proszę Państwa radnych o przegłosowanie. Stwierdzam, że porządek dzisiejszej sesji został przyjęty przez Państwa radnych jednogłośnie. Szanowny Panie Prezydencie, Szanowni Dostojni Goście! Pozwólcie, że odczytam projekt uchwały. Uchwała Rady Miejskiej w Bodzentynie z dnia 26 stycznia 2023 roku w sprawie ustanowienia roku 2023 na terenie gminy Bodzentyn Rokiem Bohaterów Powstania Styczniowego w gminie Bodzentyn na podstawie obowiązujących przepisów o samorządzie gminnym Rada Miejska w Bodzentynie uchwała co następuje. Paragraf 1. W związku z przypadającą 160 tą rocznicą wybuchu Powstania Styczniowego ustanawia się rok 2023 na terenie gminy Bodzentyn Rokiem Bohaterów Powstania Styczniowego w gminie Bodzentyn Paragraf 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Bodzentyn paragraf 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Odczytam uzasadnienie w związku z przypadającą w 2023 r. 160 tą rocznicą wybuchu Powstania Styczniowego. pismem z dnia 27 grudnia 2022 roku państwo doktor habilitowana, profesor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego Urszula Oettingen , prezes Stowarzyszenia Siekierno Nasza Ojczyzna Maria Domańska - Nogajczyk, historyk, kustosz oraz Witold Comber, przewodniczący Rady Seniorów Powiatu Kieleckiego zwrócili się do Przewodniczącej Rady Miejskiej w Bodzentynie o uznanie 2023 roku Rokiem Bohaterów Powstania Styczniowego w gminie Bodzentyn poprzez podjęcie uroczystej uchwały na sesji Rady Miejskiej. W załączonym uzasadnieniu przedstawionego przeze mnie projektu uchwały wnioskodawcy przedstawili tło historyczne zaangażowania mieszkańców Bodzentyna i okolic w działania powstańcze w latach 1863 - 1864. Bardzo proszę Państwa radnych. Pragnę jeszcze poinformować, że. Projekt uchwały otrzymał pozytywne opinie Komisji Stałych. Szanowni Państwo, przystępujemy do głosowania. Stwierdzam, że uchwała w sprawie ustanowienia roku 2023 na terenie gminy Bodzentyn Rokiem Bohaterów Powstania Styczniowego w gminie Bodzentyn została przez Państwa radnych przyjęta jednogłośnie. Dziękuję bardzo, proszę Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Pana Andrzeja Dudę o zabranie głosu.

00:35:34:21 [Prezydent Andrzej Duda]: Szanowny Panie Ministrze, Szanowne Panie i Panowie Posłowie, Senatorowie! Szanowny Panie Wojewodo, Szanowny Panie Marszałku! Szanowni Państwo Starostowie, zarówno tutejszych powiatów świętokrzyskich powiatów, jak i powiatów z ościennych województw, także goście, przedstawiciele samorządów terytorialnych, jednostek samorządu terytorialnego przybyli z ościennych województw, które również upamiętniają na swoim terenie tą 160. rocznicę wybuchu Powstania Styczniowego i oddają hold bohaterom powstania. Wszyscy. Ekszelencje, Księża Biskupi oraz księża, Szanowne Panie i Panowie Komendanci, oficerowie. Wszyscy dostojni przybyli goście, ale przede wszystkim Wielce Szanowny Panie Burmistrzu, Pani Przewodnicząca! Wszyscy Wielce Szanowni Państwo Radni, którym jeszcze raz bardzo serdecznie z tego miejsca dziękuję i proszę o ponowne podziękowanie za przyjęcie tej ważnej uchwały. Szanowni Państwo Profesorowie, wszyscy mieszkańcy Bodzentyna i okolic. To jest historycznie ważny czas dla naszej Ojczyzny. Historycznie w znaczeniu wspominania historii z jednej strony, ale historycznie również w znaczeniu tym, że z całą pewnością tamten nasz czas, ten, w którym żyjemy, i ten, który. Te wszystkie wydarzenia, które w tej chwili wokół siebie obserwujemy, z całą pewnością będą odnotowane na kartach historii. Jak Państwo widzicie stoję pod tą niezwykle wymowną scenografią. Przede wszystkim pod tym ważnym znakiem, pod pieczęcią Rządu Narodowego Powstania Styczniowego 1863 roku. Pieczęcią, na której widnieje nasz polski orzeł. Pieczęcią, na której widnieje litewska Pogoń. Pieczęcią, na której widnieje archanioł Michał. Te trzy symbole obok siebie - Polska, Litwa, Ukraina. Dziś podkreślamy też, że w istocie także i narody bałtyckie pozostałe i nasi sąsiedzi Białorusini to była ówczesna Rzeczpospolita, ale to są sojusznicy, przyjaciele i w szerokim tego słowa znaczeniu dobrzy sąsiedzi ze sobą także i do dzisiaj. O tym za moment. Chcę bardzo podziękować za tak szczególne uczczenie tej 160. rocznicy wybuchu Powstania styczniowego, tutaj w Bodzentynie chce

podziękować za to też, że wszyscy Państwo się zgromadziliście Chcę podziękować za przygotowanie tej bardzo ważnej uchwały. Czemu tak mocno to akcentuje? Bo może trochę się nie docenia, tak powszechnie, nie mówię tutaj, tu właśnie się docenia. Uwagę, jaką w istocie powstanie styczniowe miało dla kształtowania ducha patriotycznego, dla kształtowania ducha narodowego, dla kształtowania ducha wolnościowego Polskiego Narodu. Narodu Rzeczypospolitej. Tej, która wtedy w czasie powstania niestety nie istniała. Bo została rozebrana przez zaborców. Ale która później odrodziła się w postaci Drugiej Rzeczypospolitej. I tej naszej dzisiejszej Polski, w której wszyscy razem żyjemy. Tej potrzeby głębokiej wolności, głębokiego patriotycznego ducha. Postawy patriotycznej, która dla nas jest czymś naturalnym, czymś normalnym. W tamtym czasie, jak podkreślają historycy, w istocie ten duch kształtował się, a powstanie styczniowe wszystko to, co działo się w jego trakcie i wszystko to, co stało się później, także ten ogrom cierpienia, jakiego doświadczyły narody, tej Rzeczypospolitej, o którą wtedy walczone o odzyskanie jej państwowości, o odzyskanie jej granic, wspólnie doświadczyły. Myślę tutaj o morderstwach, których dopuszczali się zaborcy, przede wszystkim carska Rosja. Myślę tutaj o zsyłkach na Sybir, katordze, której zostały poddane setki tysięcy ludzi. Myślę tutaj o prześladowaniach, którym zostały poddane rodziny polskie, litewskie, ukraińskie. Myślę tutaj wreszcie o konfiskatach majątków, których wtedy było tak bardzo wiele, zwłaszcza wśród rodzin szlacheckich, które do dzisiaj w tak wielu naszych rodzinach są pamiętane, zapisane na kartach rodzinnych annałów, bardzo często z artefaktami wyniesionym i w ostatniej chwili z zabieranych przez carskich okupantów domów. To było świadectwo tamtych czasów, ale to było cierpienie, które Polaków nie zламало. Wręcz przeciwnie. Można powiedzieć, patrząc z perspektywy historycznej, że to było to, co Polaków wtedy wzmocniło, wzmocniło w woli odzyskania swojego niepodległego, suwerennego państwa, w którym sami będą się rządzili, w którym sami będą decydowali o sobie. O jakże bardzo! Po latach, czy po stuleciach rosnącej przecież przez wieki potęgi polskiego państwa. O jakże bardzo gorzko patrzyli na swoją rzeczywistość i na to, że ktoś inny za nich decyduje i innym językiem obcym każe się im posługiwać, prześladowuje ich, pozbawia majątków i do więzień wsadza. Te wszystkie hasła, które wtedy były pomiędzy naszymi narodami za wolność naszą i waszą. Wolność, równość, niepodległość, Bóg, Honor i Ojczyzna, czy wreszcie Gloria Victis budowały później, przez lata postawy. To one towarzyszyły także i później obrońcom granic Drugiej Rzeczypospolitej, którzy walczyli. W obronie Polski przed okupantem hitlerowskim, także tutaj. W świętokrzyskich lasach partyzantom „Ponurego” i innych oddziałów, którzy tutaj walczyli o wolną, niepodległą, suwerenną Polskę, o odzyskanie ponownie niepodległości. To one towarzyszyły także i Żołnierzom Niezłomnym tych terenów i wszystkim tym, którzy przez wszystkie lata państwa komunistycznego nie czuli się w pełni wolni i uważali, że Polska pełną wolność musi odzyskać i że w końcu to się stanie. Ta Polska, która jest dzisiaj, jest wielkim ich zwycięstwem. Ta Polska, która jest dzisiaj coraz bardziej dostatnia W której wszystkim nam żyje się. Z biegiem kolejnych lat coraz lepiej. Ta Polska, która jest dzisiaj, śmiało można mówić w sercu Europy, zjednoczonej Europy. Ta Polska, która jest dzisiaj częścią największego i najsilniejszego na świecie sojuszu wojskowego, jakim jest NATO. Ta Polska zawdzięcza swój wielki potencjał, tamtemu właśnie bohaterstwu. Dlatego dziękuję ogromnie. Dlatego dziękuję ogromnie, że pamiętacie, że pamiętacie tutaj w mieście i gminie Bodzentyn, że pamiętacie w rodzinach. Bo przecież tak jak już tutaj Pani Przewodnicząca wspominała, tamta pierwsza bitwa, jedna z absolutnie pierwszych bitew, jakie zostały stoczone w Powstaniu Styczniowym już w momencie de facto jego rozpoczęcia z 22 na 23 stycznia 1863 roku, była tutaj toczona nie przez kogoś innego, tylko właśnie przez mieszkańców Bodzentyna. Przez tych stu, którzy skupili się wtedy w oddziale, który stanął tutaj do walki. Prawie, że bez broni. A jednak zaatakował garnizon carski, licząc na to, że właśnie w wyniku tego ataku i zaskoczenia ten garnizon zdobędzie. Nie udało to się wtedy, ale Bodzentyn absolutnie się nie poddał. Mieszkańcy przez całe powstanie wspierali tutaj powstańców i śmiało można powiedzieć, że w przestrzeni ziemi świętokrzyskiej miał swój niezwykle wyjątkowy moment. Wtedy, kiedy po roku od tamtych dni tu właśnie dokonano przeglądu polskich oddziałów 5 tysięcy powstańców, 5 tysięcy polskich żołnierzy

stało tutaj pod dowództwem generała Józefa Hauke – Bosaka. Po to, żeby pokazać, że Polska jest. Po to, żeby pokazać właśnie także i tutejszym mieszkańcom, w jakimś sensie także i w nagrodę za ich postawę. Za to, że właśnie nigdy powstańców nie opuścili. Za to, że zawsze wśród nich byli i z nimi byli. Dziękuję Wam za to z całego serca. Ta postawa. Ta postawa, nie mam żadnych wątpliwości patrząc na dzisiejsze ważne wydarzenie, utrzymała się tutaj w Bodzentynie przez kolejne pokolenia. Utrzymała się w pokoleniach, które wspierały potem polskich legionistów walczących o odzyskanie przez Polskę niepodległości. Ta postawa utrzymała się wtedy, kiedy wspierano tutaj polskich żołnierzy w 39 roku. Ta postawa utrzymała się także wcześniej, kiedy chłopcy stąd szli walczyć. Na wezwanie także i Wincentego Witosa, żeby odeprzeć bolszewicką nawałę w 1920 roku. Ta postawa utrzymała się w walce partyzanckiej. Ta postawa utrzymała się także wtedy, kiedy tutaj Niemcy dokonali pacyfikacji 1 czerwca 1943 r. mordując 39 mieszkańców. Nic tej postawy nie złamało. Jej. Obecnym świadectwem jest to dzisiejsze spotkanie. Ta dzisiejsza pamięć, jest ta obecna uchwała. Są te rysunki dzieci ze szkoły, które pamiętają o swoich bohaterach powstania styczniowego. Dziękuję Wam za to z całego serca, dziękuję Wam za to, że pod znakiem także i tej pieczęci. Wspieracie. Dzisiaj tutaj na miejscu w Bodzentynie w gminie, w mieście naszych sąsiadów z Ukrainy, którzy potrzebują, którzy potrzebują pomocy za to, że przyjmujecie ich tutaj w swoich domach, za to, że niesiecie im pomoc od samego początku, kiedy w tej trudnej sytuacji się znaleźli. Czasy wróciły takie, że nasza wspólnota państw dawnej państw i narodów dawnej Rzeczypospolitej – Litwinów, Ukraińców, Polaków znów jest niezwykle wyraźnie widoczna i znów wspiera w walce za wolność naszą i waszą. Dzisiaj, za tą wolność naszą i waszą walczą nasi sąsiedzi z Ukrainy. Nie mamy co do tego żadnych wątpliwości. Państwo niosąc im pomoc. My, podejmując decyzję, jako polskie władze o wysłaniu kolejnego wsparcia militarnego dla Ukrainy, wiemy o tym, że nasze armatohaubice Krab, że nasze polskie karabiny, że nasze wyrzutnie Piorun, tutaj produkowane w Świętokrzyskim, niedaleko stąd. Że nasze czołgi, które im przekazujemy, a przekazaliśmy ich bardzo wiele, służą walce za ich wolność, ale i za naszą. Po to, by oni odzyskali w całości swoje państwo. By wyparli rosyjskiego najeźdźcę, tak doskonale nam znanego. Ale także i po to, by go zatrzymali. Byśmy nie stali się kolejnym celem rosyjskiej agresji. Jesteśmy im za to wdzięczni. I to jest właśnie postawa za wolność naszą i waszą. Cały czas tutaj pamiętana od czasów powstania styczniowego, od czasów wspólnej walki o wolność, niepodległość i suwerenność. Jeszcze raz Państwu z całego serca dziękuję i wszystkim obecnym gościom dzisiejszej uroczystości, ale przede wszystkim jej organizatorom, władzom miejskim, Panu Burmistrzowi i Pani Przewodniczącej. Państwu radnym. Dziękuję za to upamiętnienie tutaj w szkole. Za te konkursy rysunkowe, za tę pracę, którą dyrekcja i nauczyciele szkoły prowadzą z uczniami, mówiąc właśnie o tej historii, w której Powstanie styczniowe jest częścią historii nie tylko Polski, nie tylko Rzeczypospolitej, ale także i tego miasta, które wtedy swoje prawa miejskie po ponad czterystu latach straciło. Które je odzyskało ponownie nie tak dawno w 1994 roku, ale które jest dumne, bo w całej swojej historii, absolutnie dłużej miastem było niż nie było. Jeszcze raz z całego serca Państwu dziękuję. Cześć i chwała Bohaterom, wieczna pamięć bohaterom Powstania Styczniowego. Niech żyje Polska!

00:53:03:22 [Teresa Bzymek]: Dziękuję bardzo. Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, zamykam uroczystą sesję Rady Miejskiej w Bodzentynie Dziękuję za przybycie i udział. Teraz przed Państwem wystąpią uczniowie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bodzentynie z programem artystycznym pod nazwą „Miejcie Nadzieję” przygotowanym przez Panią Elżbietę Durlęj i Panią Marię Paluch. Serdecznie zapraszam.